

Kaposfest Times

ára: 200 Ft

Kaposvári Nemzetközi Kamarazenei Fesztivál napilapja

KORONÁS
A LUKOR bemutatja:

Művészeti vezetők:
Baráti Kristóf / Várdai István

VI. KAP
OSF
EST

2015.
08.
13-19.

English content

Page 5 >

„Akinék az élete a művészet, annak művészet az élete.”

Johann Sebastian Bach

Idén is hazaviszünk egy darabkát a végtelenből

Annak ellenére, hogy a Kaposfest sok változáson ment keresztül - és biztosan számos van még előtte is - bizonyos dolgok mindig állandóak maradtak: többek közt az a hatalmas szeretet, mellyel a fesztivált évről évre megszervezik, azok a tehetséges fellépők, akik virtuóz játékkal színvonalas koncerteket varázsolnak, és végül az a fajta lelkesedés, mellyel a közönség a Kaposfestre látogató művészeket fogadja. Egyebek mellett ezek képezik a lelkét az egész eseménynek, és ezek miatt érezhetjük azt egy hét zenehallgatás után is,

hogy ráadást kérnénk - és ha lehetne, akkor az egész fesztiválból!

Ez különösen igaz a mostani, vagyis a VI. Kaposfestre, mely a fellépő művészeknek köszönhetően az eddigiekkel összehasonlíthatatlan zenei élményt, óriási katarzist okozott - minden egyes nap. Éppen ezért szinte észre sem lehetett venni, milyen szemvilanásnyi gyorsasággal ért véget az idei fesztivál, melynek újra sikerült elhítenie az emberrel, hogy nem léteznek határok, és hogy csodák tényleg bármikor történhetnek - akár egy

karnyújtásnyira is tőlünk. Emiatt lenne jó, ha csak még egy picit elragadna, csupán még néhány pillanattal tartana minket abban a jótékony burokban, amelyből kilépve majd úgyis elillan a csoda, és maradnak a dolgos hétköznapok. Jó lenne minden egyes akkordot és minden sóhajt tartósan magunkba zárni, hogy még hosszú ideig töltekezhessünk belőlük. Beszéljünk abból a lüktető energiából, mely a művészek játéka által járhatott át minket és amelyet a zene, valamint a közös kultúrabefogadás nyújt. Hazavinni egy darabkát a végtelenből.

Brácsás vicc

– Ha elvesztél a pusztában, melyik felé indulsz el?

A jó brácsista, vagy a rossz brácsista felé?

A rossz brácsista felé. A másik csak délibáb.

„Meg kell próbálni őszintének maradni”

Ha olvassuk a nagy művészek életrajzaikat, általában megtudhatjuk, hogy már számos versenyt nyertek, a világ sok jelentős koncerttermében felléptek a leg híresebb zenekarokkal és kamarapartnerekkel, és ilyen meg olyan lemezt készítettek. Az osztrák-magyar Andreas Ottensamerrel ez kiegészül azzal is, hogy már négy éve a Berliini Filhar-

monikusok szóló klarinétosa, továbbá az első olyan klarinétos, aki a Deutsche Grammophon exkluzív művésze. Ami viszont végképp megdöbbentő, hogy mindössze huszonhat éves.

– interjú Andreas Ottensamerrel

Folytatás a 3. oldalon. >

„A Kaposfest közönsége nagyon aktívan vesz részt a koncerteken, hihetetlen mértékben értékelik azt, amit hallanak. Hatalmas élmény nekik játszani!”

Papp Dániel

Egyszerűen...

Szinte közhelyszerű alapigazság, hogy ha valamit erőltetünk, ha megpróbálunk meszterkélni lenni vagy túlbonyolítani dolgokat, akkor annak nem lesz jó vége.

A Kaposfestnek talán az lehet a legnagyobb titka, hogy egyszerű és kötetlen. Legalábbis számomra a családi jelzőn kívül még ezek jutnak az eszembe. Kötetlen azért, mivel a hangverseny után a Kapos Hotel teraszán egymásra mosolyog művész és közönség, vagy mert együtt hallgatjuk ifj. Sárközy Lajost és zenekarát, de akár azért is, mert nincs dress code és semmilyen nagyobb elvárás se a közönség felé, se a művészek felé – mert például bízunk a művészeti vezetők gondos tervezésében. A kötetlenség és egyben az egyszerűség pedig abban is áll, hogy itt a Kaposfesten, ami egy nyári fesztivál, a hangulat oldott, és a művészek is kicsit lazábbak, úgy, hogy mellette persze száz százalékosan felkészültek (optimális esetben). Így, a fesztivál utolsó napján, gondoltam, megpróbálom egy kicsit összefoglalni magamnak is, hogy mi lehet a Kaposfest titka... vagy legalább az egyik titka. A keddi nap különösen jó példákat hozott ezekre.

A délelőtti hangverseny orosz tematikája dicséretes ötlet, az pedig még inkább, hogy nem a legismertebb műveket hallhattuk. Először a Bubnó Tamás vezette Szent Efrém Férfikar lépett pódiumra. Csajkovszkij és Rahmanyinov egy-egy liturgikus művét, illetve mű részletét adták elő, majd később, már a koncert vége felé világi műveket is énekeltek: Csajkovszkijtől és Prokofjevától. Az egyházi művek sötét, mély tónusa és líraisága emelhető ki, viszont az előadás bizonyos

hajlításoknál és magas hangoknál kilyukadt, főleg a tenorban lehetett hallani szinte megfázásosan megbicsakló hangokat. A dinamikai váltások hatásosak voltak, de ez nem mentette meg igazán az összhatást.

Sosztakovics *Öt darabja* két hegedűre és zongorára tulajdonképpen egyfajta egyveleg filmzenéből, színpadi kísérőzenéből, Lev Atovmian összeállításában. Kellemes muzsikák ezek, az *Elégia* és a *Keringő* szinte szirupos szalondarab, akár Fritz Kreisler is írhatta volna. Koh Gabriel Kameda és Lesták Bedő Eszter Würtz Klára kíséretével adta elő a darabokat, amelyek közül főleg az említett tételek finom rubatói egyszerű eleganciával párosultak, a *Prelúdnek* és a záró *Polkának* pedig a humora is elősegítette a közönség szórakozását.

A délelőtti hangverseny zárása komolyságát tekintve éles váltás volt: Arenszkij *a-moll vonósnégyesét* ugyanis, amelyet a hagyományos felálláson kívül szerzője hegedűre, brácsára és két csellóra is megírt, Csajkovszkij halála ihlette. Az Apollon Musagète Kvartett tagjai (Pawel Zalejski, Piotr Szumiel és Piotr Skweres) Várdai Istvánnal játszották el ezt a valóban kuriózumnak számító kvartettet, amelynek lírai, keserű hangvétele fogott meg leginkább, továbbá a koncertrelt előadásmód, amely különösen az eleven zárótételben valósult meg.

Az esti koncert noktürnökkel kezdődött: Finghin Collins az ír John Field és Chopin két-két művét szólaltatta meg a műfajból. Érzékeny billentés, puha pedálozás volt hallható Fieldnél, néha kis összezengetés Chopinnél, főleg az op. 27-es cisz-mollban. A *rubato*, egy-két szünet már szinte soknak

mondható, esetenként finomkodó, de valami mégis odaszegezi fülünket, figyelmünket, mert a pianista tulajdonképpen nem bonyolít túl semmit.

A noktürnök után Dudu Carmel szinte kigyóbüvölő módjára szólaltatta meg Britten *Mulandó változatait*, amelyben Farkas Gábor volt a kiváló, fegyelmezett kamarapartner. Carmel kissé túlmozogta a korabeli kritika által annak idején csak „okosnak” titulált darabot, de ha becsukott szemmel hallgattuk, akkor sem volt semmi hiányérzetünk, amit kompenzálni kellett volna, talán csak a mű nem éppen a legmeggyőzőbbek egyike.

A félidőt Josef Suk *Meditáció a régi cseh Szent Vencel korál felett* című műve zárta az Apollon Musagète Kvartett himnikus, meghitt tolmácsolásában. A szünet után más dimenziók vártak a közönségre, hiszen a tehetséges osztrák-magyar klarinétos, Andreas Ottensamer játszotta el Carl Stamitz *B-dúr versenyművét*, amelynek báját ugyancsak egyszerűsége adta, továbbá a szólista életteli, egészséges muzsikálása.

És ha már az egyszerűség jegyében szólunk, akkor annál egyszerűbb zárást el sem tudtam volna képzelni, mint a nevében is egyszerű *Simple Symphony* Benjamin Britten tollából, amelyet az Erkel Ferenc Kamarazenekar adott elő a lehető legtermészetesebben, pontos és vicces pizzicatos második tétellel, valamint vibráló *Frolicsome Finale*-val, ahogy kell.

Szóval miért is bonyolítanánk túl bármit?

Tóth Endre

A közönség szemével

„Tovább emelkedett a fesztivál színvonala”

Czeider Ádám magas szakmai színvonala és különleges atmoszférája miatt szeretett bele a Kaposfestbe. Számára hihetetlen élményt jelent, hogy a fesztivál ideje alatt Kaposvár a klasszikus zene fővárosává válik. A remek koncertek mellett pedig szerinte az is nagyon izgalmas, hogy az ember ilyenkor bárhol összefuthat a világ legismertebb zenészeivel.

Mióta látogatod a Kaposfestet?

Negyedik éve járok a fesztiválra, és nagyon örülök, hogy a Kaposfest ideje alatt itt helyben tudok olyan koncerteket hallgatni, amilyenekre év közben csak Pécsen vagy Budapesten lenne lehetőségem ellátogatni. A feleségemmel egyébként általában Pécsre szoktunk menni, ha színvonalas klasszikus zenét hallgatnánk.

Mit szeretsz a fesztiválban?

A magas szakmai színvonala mellett ki kell emelni, hogy a fesztiválnak van egy nagyon különleges, intim atmoszférája. Az például hihetetlen élmény, hogy a világ leghíresebb zenészeivel ilyenkor bárhol össze lehet futni - Kaposvár a fesztivál idejére a klasszikus zene egyik fővárosává változik.

Szerinted hogyan változott a korábbi évekhez képest a Kaposfest?

Annak ellenére, hogy idén elég kevés koncerten tudtam részt venni, bátran kijelenthetem, hogy a fesztivál színvonala emelkedett. Az új művészeti vezetők szerintem betartották a hozzájuk fűzött reményeket, és fantasztikus műsort állítottak össze, valamint zseniális fellépőket hívtak meg.

Mióta rajongsz a klasszikus zenéért?

Gyerekkoromban, mint sokan mások, én is zeneiskolába jártam és lényegében akkor fertőzödtem meg vele. Ez a rajongás azóta pedig csak fokozódik.

„Mindig valami kreatív dologgal állnak elő a szervezők”

Szűcs Kata hat éve látogatja a fesztivált, melynek magas színvonalú programjéért és családi hangulatáért rajong a leginkább. De azok a kreatív ötletek is tetszenek neki, amikkel a fesztivál látogatóit lepik meg a szervezők évről évre.

Hogy tetszettek az idei Kaposfest koncertjei?

Nagyon elsodortak! Várdai István és Farkas Gábor játékát különösen jóleső volt hallgatni minden egyes alkalommal. Egyébként ez már nem az első fesztiválom, a kezdetektől, vagyis hat éve járok a Kaposfestre.

Mi az, amit szeretsz a fesztiválban?

Azt, hogy nagyon családi a hangulata. Emellett mindig van valami kreatív ötlet, amivel a szervezők megmozgatják a közönséget. Tavaly például a közönségről készültek fotók, amelyek aztán ki lettek akasztva a Szivárvány

Kulturpalota elé, előtte pedig egy lemezt adtak ki az előző évek koncertfelvételeiről. A párna akció pedig különösen tetszik, szerintem nagyon ötletes.

Van valamilyen kötődésed a komolyzenéhez?

Hat éve zongorázok, de csak hobbi-ból. Egyébként óvónőnek készülök, és ahhoz azért jó, ha legalább egy hangszeren tud játszani az ember. Emellett nagyon fontosnak is tartom, hogy már korán zenehallgatásra neveljék a gyerekeiket a szülők. Talán így lehetne már a kezdetektől elültetni bennük a komolyzene szeretetét is.

Később ezt nehezebb kivitelezni?

Szerintem igen. Idősebb korban már nehezebben tudják értelmezni és befogadni az olyan zenét, ami nem szövegközpontú. A mi családunk rajong a klasszikus zenéért, így szerencsére nálunk már a kezdetektől nagy hangsúlyt fektettek arra, hogy minket is a zene szeretetére neveljenek.

Támogatóink

„Meg kell próbálni őszintének maradni”

Ha olvassuk a nagy művészek életrajzeit, általában megtudhatjuk, hogy már számos versenyt nyertek, a világ sok jelentős koncerttermében felléptek a leghíresebb zenekarokkal és kamarapartnerekkel, és ilyen meg olyan lemezt készítettek. Az osztrák-magyar Andreas Ottensamernél ez kiegészül azzal is, hogy már négy éve a Berliini Filharmonikusok szóló klarinétosa, továbbá az első olyan klarinétos, aki a Deutsche Grammophon exkluzív művésze. Ami viszont végképp megdöbbentő, hogy mindössze huszonhat éves.

Interjú Andreas Ottensamerrel

– Mit gondolsz a nyári zenei fesztiválokról és korábban hallottál-e már a Kaposfestről?

– Minden fesztivál nagyon szép egy zenész életében: összejöhetünk, együtt muzsikálhatunk a barátokkal, akikkel már korábban, rendszerint más fesztiválokra találkoztunk. Mindig olyan családias a légkör. Nekem is van egy saját fesztiválom Svájcban, a *Buergenstock Momente*, ahol én vagyok a művészeti vezető, tehát nagyon jól tudom, hogy mennyi munkát kell belefektetni, hogy működjön. Ezért is élvezem, ha másik fesztiválon lehetek, mert nekem nem kell olyan sokat dolgoznom, és csak a zenélésre, evésre-ivásra kell koncentrálnom. A Kaposfestről pedig természetesen hallottam korábban is, hiszen jól ismerem a Kelemen Kvartett tagjait.

– Noha a Kaposfest egy kamarazenei fesztivál és bár a klarinétnak hatalmas kamarazenei repertoárja van, mégis egy versenyművet játszottál: *Stamitz III. (B-dúr) klarinétversenyét*. Miért éppen ezt választottad?

– Tőlem kifejezetten versenyművet kértek a művészeti vezetőktől, de nemcsak ezt játszom: nagyon örülök, hogy végre Magyarországon előadhatok magyaros darabokat is, ott, ahol az emberek értik, ismerik ezt a zenét. Kicsit izgulok is emiatt, hogy vajon tetszeni fog-e a közönségnek.

A Stamitz azért illik bele nagyon ebbe a fesztiválba, mert igencsak kamarazene-jellegű versenymű, nem olyan nagy a zenekar, intim az atmoszféra, karmester sem kell, és nagyon jól lehet hallgatni, figyelni, hogy mit csinálók én és mit a zenekar, ahogyan egymásnak felelgetünk. Tényleg, szinte kamarazene, tehát passzol a fesztiválhoz, és persze ez a leghíresebb Stamitz-versenymű, fülbemászó dallamokkal, könnyed és élvezetes muzsika. Nemcsak játszani jó, de hallgatni is.

– A kamarazenei repertoárból miket játszol szívesen és gyakran?

– Ahogyan említetted is, valóban nagy a repertoár, ami hatalmas kincseshánya számunkra, és az a legjobb az egészben, hogy változatos, tehát nem muszáj azt az egy-két darabot játszani, amiket mindig mindenki, hanem tényleg lehet sok különlegességet elővenni, ráadásul a híresebb szerzőknek is vannak olyan darabjai, amikről még én sem hallottam korábban, és ezeket nagy élmény először eljátszani. Édesapámmal és velem is gyakran előfordul a mai napig, hogy új darabokkal találkozunk.

– Mindebből következik az is, ami sejthető az életrajzodból, hogy szeretsz kevésbé ismert műveket is műsorra tűzni. Hiszen Cimarosa vagy Busoni klarinétversenyei, bár fontos repertoárdarabok lehetnek a klarinétosok számára, de a közönség nem igazán ismeri ezeket a műveket. Szereted a ritkaságokat? És a hallgatóság is szereti?

– Az új lemezemen rögzítettem Brahms szép és híres Klarinétötösét. Ha én mellé a Mozart *Klarinétötös*t vettem volna lemezre, azt bárki meg tudja csinálni, annak nem lett volna semmilyen személyes üzenete. Ilyenkor inkább egy híres darab mellé keresek az ízlésemhez közel álló, kevésbé ismert kompozíciókat, amelyek kedvesek a számomra. Szeretem, ha van valamilyen személyes háttér egy-egy műsor vagy lemez mögött. Fontos, hogy ne legyen felületes a koncepció.

– Hogyan találsz rá ezekre a ritkaságokra?

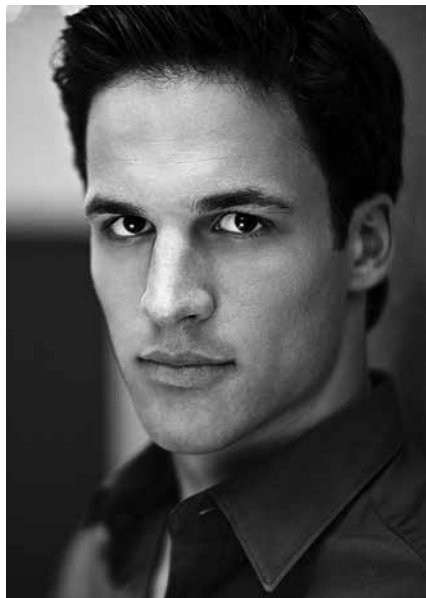
– Ha sokat keresgél az interneten, a youtube-on, nem is gondolnád, hogy mennyi jó dologra lehet ott akadni. De egy zeneműboltban is belefutok néha érdekes szerzők érdekes műveibe.

– És az ismert darabokhoz hogyan közelítesz? Fontos, hogy valami újat mondj velük?

– Nagyon veszélyes az, ha az ember azért próbál meg valami újat csinálni, csak hogy az új legyen. Ezt nem árt szem előtt tartani. Nem gondolom, hogy ez lenne a célja az alkotó- vagy az előadóművészetnek. Ugyanakkor mindig megpróbálok minél kevesebb felvételt hallgatni, ha valamilyen új darabot tanulok. Persze, meghallgatok néhányat, megismerem a különböző ötleteket és nézeteket, de ha túl sokat hallgatsz csak azért, hogy megtudd, hogyan divatos játszani valamit manapság, akkor pont a dolgok lényege vesz el, az objektív nézőpont. Szóval érdemes ilyenkor egy lépést visszalépni és meg kell próbálni őszintének maradni, vagyis azt játszani, amit pillanatnyilag érzel. Ha így teszel, még a nagyon ismert darabokat is hitelesen fogod megszólaltatni, és mindig másképp fognak szólni, hiszen a pillanatnyi érzésen sok fog múlni.

– Osztrák és magyar szülőktől származol, új albumod címe pedig *A magyar kapcsolat* (eredetiben: *The Hungarian Connection*). Beszelnél erről a kapcsolatról?

– Édesanyám magyar, aki sokáig Budapesten élt, majd Bécsbe költözött, ahol találkozott édesapámmal, innen eredeztethető a K.u.K. kapcsolat. Anyukám gyakran énekelt nekem népdalokat, így nagyon közel kerültem ehhez a zenéhez.

Az említett lemez pedig nagyon fontos számomra, mert úgy szól rólam, hogy közben Brahmsról is magyar kapcsolatai révén, és nagyon örültem, amikor évekkor elszületett ennek a lemeznek az ötlete. Brahms imádta a magyar zenét, kapcsolatban állt Reményi Edével és Joachim Józseffel. Sokan azt hiszik, hogy csak megírta a *Magyar táncokat*, de más köze nem volt a magyarokhoz. Ez egy felületes megközelítés, mert véleményem szerint ő ismerte az igazi népdalokat is. Azért gondoltam, hogy egy ilyen albumnak van helye, amiben az egyik kedvenc zeneszerzőm köré csoportosítok más, sokszor sok mindenben hasonló magyar vagy magyaros műveket.

– Versenyeket nyertél korábban zongorából, csellóból is, továbbá rendszeresen sportolsz. Hogyan jött ebből a reneszánsz sokoldalúságból a klarinét? És mostanában mi a helyzet a másik két hangszerrel és a sportokkal?

– Talán azért választottam a klarinétot, mert az a legegyszerűbb... [nevet] Nagyon hasznos volt számomra, hogy tanultam vonós hangszeren is, mivel egy teljesen más megközelítést ad ez a tudás bizonyos zenei problémák esetében. A sportok ma is fontosak számomra, leggyakrabban teniszszem, futballozom és sielek – egy osztráknak az utóbbi szinte kötelező. A zene mellett ez kikapcsolódás és feltöltődés is egyben. A sok utazás, turnézás mellett sajnos nem tudok kialakítani napirendet, de igyekszem a turnékra is vinni magammal a teniszütőket, hátha tudok rá időt szakítani. Zongorázni még szoktam a mai napig is, de a csellót ma már nem veszem elő.

– A Deutsche Grammophon exkluzív művésze vagy, ami egyedülálló a klarinétosok között. Sok művész nem szeret hangfelvételeket készíteni. Te hogy állsz hozzá a stúdiózáshoz?

– Mindig azt próbálom a felvételeknél, hogy ne steril atmoszféra legyen, és még a stúdióban is próbálom úgy érezni magam, mintha koncertet adnék. Egy lemez nem olyan termék, amit lefagyasztasz a hűtőszekrény számára, hanem meg kell próbálni frissnek megtartani. Az első, versenyműveket tartalmazó lemezem felvételének helyszíne például maga a koncertterem volt, a második, a *Hungarian connection* pedig templomban készült, aminek szintén különleges hangulata volt.

PROGRAM

augusztus 19. szerda

09:45 MŰISMERTETŐ

Ihlet vagy plágium? - Loch Gergely egy reggeli kávé mellett ismerteti a délelőtti koncert szerzőinek és műveinek legérdekesebb momentumait.

Helyszín: Kapos Étterem, Rotary Rendezvényterem

11:00 DÉLELŐTTI KONCERT

Helyszín: Szivárvány Kultúrpalota (Noszlopy Gáspár utca 5-7.)

Schubert: a-moll („Arpeggione”) szonáta, D.821

Várdai István (cselló),
Würtz Klára (zongora)

Csajkovszkij: Vonósszerenád, Op. 48

Erkel Ferenc Kamarazenekar

17:00 DÉLUTÁNI KONCERT

Helyszín: Szivárvány Kultúrpalota (Noszlopy Gáspár utca 5-7.)

Penderecki: 3. vonósnégyes „Egy megíratlan napló lapjai”

Apollon Musagete kvartett

Chopin: Etűdök (Op. 10 No. 3; Op. 25 No. 7) - átíratok vonósnégyesre

Apollon Musagete kvartett

Mendelssohn: d-moll zongoratrió, Op.49

Baráti Kristóf (hegedű),
Várdai István (cselló),
Würtz Klára (zongora)

22:00 ZÁRÓKONCERT

Helyszín: Szivárvány Kultúrpalota (Noszlopy Gáspár utca 5-7.)

Vivaldi: B-dúr versenymű hegedűre, trombitára (eredetileg oboára) és vonósokra, RV 548

Baráti Kristóf (hegedű),
Boldoczki Gábor (trombita),
Erkel Ferenc Kamarazenekar

Csajkovszkij: Andante cantabile csellóra és vonósokra, Op.posth.

Várdai István (cselló),
Erkel Ferenc Kamarazenekar

Popper: Tündértánc, Op.39

Várdai István (cselló),
Erkel Ferenc Kamarazenekar

Vivaldi: D-dúr trombitaverseny (eredetileg hegedűre), Op. 3 No. 9, RV 230

Boldoczki Gábor (trombita),
Erkel Ferenc Kamarazenekar

Rózsavölgyi: Első magyar társastáncz

Erkel Ferenc Kamarazenekar

All'Ungharese

Várdai István (cselló),
Andreas Ottensamer (klarinét)

Schubert:

a-moll szonáta arpeggionéra és zongorára

A bécsi hangszerkészítő, Johann Georg Stauffer 1823-ban, a gitár és a cselló hibridizálásával fejlesztette ki az arpeggionét: gitárszerű testű és gitárhangolású hangszeren csellótartásban, vonóval kellett játszani. Valószínűleg nem emlékeznénk a divatból hamar kiment hangszerre, ha egyetlen darabból álló repertoárja nem épp Schubert csodálatos szonátája lenne. Az instrumentumnak ugyan több példánya fennmaradt, általában azonban csellóval helyettesítik a szonáta előadásakor.

Csajkovszkij:

Vonósszerenád

„Alighogy elkezdtem pihenéssel tölteni néhány napot, nyugtalankodni kezdtem. Ma már nem bírtam tovább, és lefoglaltam magam kicsit egy darab, talán egy szimfónia előkészítésével. Most itt vagyok, készen egy szimfónia vagy vonósnégyes tervével, még nem tudom, melyik lesz” – írta Csajkovszkij pártfogójának, Nagyeczda von Mecknek 1880 szeptemberében. A darab végül ötszólamú vonósnégyesre készült el, és a Szerenád címet kapta, bár érzelmi intenzitásával és szervesen egybekapcsolódó négy tételével valóban inkább szimfóniára emlékeztet. A művet a szerző tanárkollégájának, Konsztantyin Albrechtnek dedikálta, aki az orosz kóruskultúra előmozdítására a francia Galin-Paris-Chevé-féle számjegyes kottairás bevezetésével kísérletezett (a rendszer Európában nem terjedt el, de Kelet-Ázsiában máig előszeretettel használják).

Penderecki:

3. vonósnégyes

Az 1960-as években még avantgárd fenegyerekeknek számító lengyel zeneszerző mára neoromantikus irányba tért: 2008-as vonósnégyese szinte teljesen meghazudtolja saját keletkezési dátumát. A megíratlan napló önéletrajzi jellegű, a darab vége felé üveghangokon megszólaló dallamát például gyerekkorában, amatőr hegedűs édesapjától hallotta a szerző.

Mendelssohn:

d-moll zongoratrió

„Ő a 19. század Mozartja, a legvilágosabb zenesész, aki a legtisztábban átlát a jelen ellentmondásain” – írta Schumann Mendelssohnról a Neue Zeitschrift für Musikban 1840-ben, a frissen megjelent d-moll zongoratrió kapcsán. Mendelssohn valóban minden dicséretet megérdemel, de a négyteteles mű formát öltésében volt némi szerepe a szerző gyerekkori barátjának, Ferdinand Hillernek is, akinek javaslati nyomán a megjelenés előtt Mendelssohn alaposan átírta a zongoraszólamot. Hiller nevéhez fűződik a zenesész-ereklyék történetének egyik leghátborzongatóbb momentuma is: 1827. március 27-én levágott egy tincset az egy napja halott Beethoven hajából.

Vivaldi:

Versenyművek

Vivaldi korában a trombita még csak hiányos hangkészletű, billentyű nélküli formájában létezett, így a ma elhangzó concertók hegedűre és oboára tervezett vezérszólamait a zeneszerző semmiképpen sem hallhatta volna trombitán. Üdítően anakronisztikus átíratok jelenünkben, a historikus örület korában.

Csajkovszkij:

Andante cantabile

Csajkovszkij I. vonósnégyesének lassú tétele már életében is egyik leghíresebb műve volt. A komponista egykori zeneelmélet-tanítványa és barátja, Anatolij Brandukov csellóművész számára készítette a ma hallható, vonósszenekar-kíséretes átíratot, a tételt B-dúrból H-dúrba transzponálva.

Popper:

Tündértánc

Vivaldi korában a trombita még csak hiányos hangkészletű, billentyű nélküli formájában létezett, így a ma elhangzó concertók hegedűre és oboára tervezett vezérszólamait a zeneszerző semmiképpen sem hallhatta volna trombitán. Üdítően anakronisztikus átíratok jelenünkben, a historikus örület korában.

Rózsavölgyi:

Első magyar társastáncz

„Én is azon számos barátjai közé tartozom, kik önnek nemzeti zenénk körüli kitűnő tehetségeit s érdemeit méltányolni, becsülni tudják” – így köszönte meg Erkel Ferenc 1847-ben Rózsavölgyi Halljuk című csárdásának neki szóló dedikációját. A verbunkos zene utolsó művelője csak egy évvel korábban szerzett jogot arra, hogy hivatalosan is magyarosított nevét használja a Rosenthal helyett – zsidóknak ezt korábban nem engedélyezték. Fia, Gyula alapította a Rózsavölgyi és Társa zeneműkiadót 1850-ben.

PROGRAM

19 August, Wednesday

09:45 AM

Inspiration or plagiarism
- Concert lecture by Gergely Loch (in Hungarian).
Venue: Kapos Hotel, Rotary Hall

11:00 AM MORNING CONCERT

Venue: Szivárvány Kultúrpalota (Kaposvár, Noszlopy Gáspár utca 5-7.)

Schubert:

Sonata in A minor (Arpeggione), D. 821

István Várdai (cello),
Klára Würtz (piano)

Tchaikovsky: Serenade for Strings, Op. 48

Erkel Chamber Orchestra

5:00 PM AFTERNOON CONCERT

Venue: Szivárvány Kultúrpalota (Noszlopy Gáspár utca 5-7.)

Penderecki String Quartet No. 3

Apollon Musagete

Chopin: Etudes (Op. 10 No. 3; Op. 25 No. 7) - arranged for string quartet

Apollon Musagete

Mendelssohn: Piano Trio in D minor, Op.49

Kristóf Baráti (violin),
István Várdai (cello),
Klára Würtz (piano)

10:00 PM CLOSING CONCERT

Venue: Szivárvány Kultúrpalota (Noszlopy Gáspár utca 5-7.)

Vivaldi: Concerto for violin, trumpet [oboe] and strings in B flat major, RV 548

Gábor Boldoczki (trumpet),
Erkel Chamber Orchestra

Tchaikovsky:

Andante Cantabile for cello and strings

István Várdai (cello),
Erkel Chamber Orchestra

Popper: Fairy Dance

István Várdai (cello),
Erkel Chamber Orchestra

Vivaldi:

Concerto for trumpet [violin] in D major, Op. 3 No. 9, RV 230

Gábor Boldoczki (trumpet),
Erkel Chamber Orchestra

Rózsavölgyi: First Hungarian Round Dance

Erkel Chamber Orchestra

All'Ungharese

István Várda (cello),
Andreas Ottensamer (clarinet)

Schubert:

Sonata for Arpeggione and Piano in A minor

Viennese instrument maker Johann Georg Stauffer invented the arpeggione in 1823 with the hybridization of the guitar and the cello: it has a guitar-like body and it is tuned like a guitar, too, but it has to be held in a cello position and a bow is needed to play it. We probably wouldn't even remember the instrument that quickly went out of fashion, if it wasn't for Schubert's wonderful sonata which is the only piece that was composed for it. Although the arpeggione is not a rare item, it is usually substituted with a cello at performances.

Tchaikovsky:

Serenade for Strings

'No sooner had I begun to spend a number of days relaxing, that anxiety came over me. Today I could not bear it any longer, and I busied myself a little with designs for a new piece – a symphony, perhaps? Now here I am already with designs for a symphony or string quartet; I do not yet know which' – Tchaikovsky wrote Nadezhda von Meck in September 1880. The final piece was composed for a five-part string orchestra and it was titled 'Serenade', but considering its emotional intensity and its intrinsically linked four movements it rather resembles a symphony. Tchaikovsky dedicated the piece to one of his colleagues, Konstantin Albrecht, who is known for experimenting with the introduction of the Galin-Paris-Chevé-method, a numerical notation system in order to develop Russian chorus culture. (The method didn't become popular in Europe, but it is used very often in East Asia.)

Penderecki:

String Quartet No.3

Considered to be an avant-garde daredevil in the 1960s, the Polish composer has turned in more of a neoromantic direction lately: his string quartet from 2008 belies its date of origin. For example, Penderecki first heard the melody at the end of 'Leaves of an unwritten diary', filled with flageolets, from his amateur violinist father when he was a child.

Mendelssohn:

Piano Trio in D minor

'He is the Mozart of the 19th century, the most illuminating of musicians, who sees more clearly than others through the contradictions of our era' – Schumann wrote about Mendelssohn in the Neue Zeitschrift für Musik in 1840, regarding his newly published Piano Trio in D minor. Mendelssohn deserves all the praise, however, the final piece was heavily influenced by his childhood friend, Ferdinand Hiller: according to his instructions, Mendelssohn thoroughly revised the piano part before it was published. Hiller's reputation was later defined by a rather gloomy incident: on the 27th of March 1827, he cut off a strand of Beethoven's hair who had been dead for a day at that time.

Vivaldi:

Concerti

Since the trumpet could only produce a limited number of notes and it didn't have any keys in the age of Vivaldi, the composer himself had never heard the leading parts of the concerti performed today played on that instrument. Refreshingly anachronistic transcriptions in an age of historical madness.

Tchaikovsky:

Andante cantabile

The slow movement of Tchaikovsky's first string quartet had been one of his most famous works even in his lifetime. He wrote this version for one of his friends and music theory students, the cellist Anatoly Brandukov, reimagining it with a string orchestra accompaniment and at the same time transposing the movement from B flat major to B major.

Popper:

Gnomentanz

The son of a Jewish choir master from Prague, David Popper started his studies as a violinist, but because of the acute shortage in cellists, he changed his instrument of choice. He was the youngest solo cellist in the history of the Vienna Philharmonics when he became a member at the age of twenty-five. He was forty-three when he was invited to Budapest to be the first cello teacher of the Hungarian Music Academy in 1886 (Jenő Hubay's condition for also teaching there was the Academy hiring Popper). Gnomentanz is one of Popper's nearly seventy character and salon pieces.

Rózsavölgyi:

First Hungarian round dance

'I am one of your friends who is able to appreciate and honor your talent and your efforts surrounding our national music' – Ferenc Erkel thanked Rózsavölgyi for dedicating his csárdás titled 'Halljuk' (Hear, hear) to him in 1847. The last composer of 'verbunkos' (recruiting) music acquired the right to use the Hungarian version of his name instead of the original Rosenthal only a year prior to that; Jewish people had not been allowed to do that previously. His son, Gyula established the Rózsavölgyi and Co. music publishing house in 1850.

Hegedű

Baráti Kristóf

Budapesten született, de gyermek-kora nagy részét Venezuelában töltötte. Öt évesen kezdett hegedülni tanulni, nyolc éves korától már fellépett Venezuela legjobb szimfonikus zenekaraival. 11 évesen meghívást kapott a Francia Rádió Fesztiváljára Montpellier-ben. Tanulmányait Budapesten, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán folytatta Szenthelyi Miklós és Tátrai Vilmos tanítványaként. Még egyetemistaként megnyerte az olaszországi Lipitzai Nemzetközi Hegedűversenyt és második lett a párizsi Long-Thibaud Versenyen. 1997-ben legfiatalabb versenyzőként harmadik díjat és közönségsdíjat nyert a rangos brüsszeli Erzsébet Királynő Versenyen. E sikerek után újragondolva technikáját Párizsban képezte magát tovább a Milstein, Menuhin és Szeryng iskoláit tovább örökítő Eduard Wulfsonnál. 2010-ben elnyerte a hegedűsök Oscar-díjának tekintett Moszkvai Paganini Verseny első díját.

A világhíró művész olyan kiváló zenekarokkal lépett fel, mint a Royal Philharmonic Orchestra, az Orosz Nemzeti Zenekar, a Kölni Rádiózenekar, a Mariinsky Színház Zenekara, a Szentpétervári Szimfonikus Zenekar, a Francia Rádiózenekar, a Budapesti Fesztiválzenekar, a Brüsszeli Filharmonikusok, a Japán Filharmonikus Zenekar, a tokiói NHK Zenekar, a Deutsches Symphonieorchester, stb. Olyan jeles karmesterekkel dolgozott, mint Kurt Masur, Jurij Tyemirkanov, Jiri Belohlavek, Pinchas Steinberg, Fischer Iván, Kocsis Zoltán, Gilbert Varga, Charles Dutoit, Eiji Oue, Jukka-Pekka Saraste, Marek Janowski- Néhány éve karmesterként is bemutatkozott. Baráti Kristóf 2009-ben és 2010-ben lemezre játszotta Paganini 1. és 2. hegedűversenyét és Bach szólószonátáit és partitáit a Berlin Classics számára. Beethoven összes hegedű-zongora szonátájának Würtz Klárával készített felvétele 2012-ben jelent meg a Brilliant Classics kiadónál, ezt 2013-ban Ysaye hat szólószonátájának, 2014-ben a három Brahms szonátának a felvétele követte (utóbbi szintén Würtz Klárával). A sokoldalú művész rendszeres mesterkurzust vezet Pécsen, ahol az egyetemen 2012-ben mesterszakos diplomát szerzett és 2012 őszétől tanít.

Munkásságát előbb Prima-díjjal és

Liszt-díjjal, 2014-ben Kossuth-díjjal és Bartók Béla-Pásztory Ditta díjjal ismerték el. Baráti az 1703-ban készült "Lady Harmsworth" nevű Stradivari hangszeren játszik, amelyet a Chicagói Stradivari Társaság bocsátott rendelkezésére.

Cselló

Várdai István

Klarinét

Andreas Ottensamer

Trombita

Boldoczki Gábor

„Könnyed artikuláció, maximális hajlékonyság, extrém biztos technika, koloratúrjáték ... egy elsőrangú szólista minden zeneművet megmimesít” - így ír Boldoczki Gábor debütálásáról a 2004-es Salzburgi Ünnepi Játékokon a Salzburger Nachrichten.

Boldoczki Gábor trombitajátékával generációjának kiemelkedő tehetsége. Időközben a német Süddeutsche Zeitung Maurice André „méltó követőjének”, a nemzetközi sajtó óriási trombitavirtuóznak nevezte el. Már 14 évesen, a Magyar Országos Trombitaverseny nyertese. Sikerei a Weiner Leó Zeneművészeti Szak-középiskolában és a budapesti Liszt Ferenc Zeneakadémia éve alatt is folytatódottak. Nemzetközi szólókarrierje Prof. Reinhold Friedrich karlsruhei mesteriskolájának éve alatt indult el. A legnagyobb nemzetközi sikert a szintén 1997-ben megnyert müncheni ARD, és a legjelentősebbnek tartott párizsi Maurice André verseny 1. díja és különdíja hozta el számára.

„Technikai tudása, akárcsak művészi érettsége magával ragadó” - vélekedett a zsűri, amikor 1999. augusztusában a Reemtsma cég által alapított „Prix Davidoff”, és 2002. októberében a „Prix Young Artist in the Year” díjakat neki ítélte. Első lemeze alapján - Glanz der Trompete - a „Nachwuchskünstler des Jahres 2003” címet kapta, melyet 2008-ban a szintén az Echo Klassik Deutscher Musikpreis által kiadott „Instrumentalist des Jahres” díja követett. Turnéi során neves zenekarokkal

lép fel, úgymint Mariinsky Theatre Symphony Orchestra, Budapesti Fesztiválzenekar, Cseh Filharmonikus Zenekar; kamarazenekarokkal, mint Sinfonia Varsovia, Liszt Ferenc Kamarazenekar, Mozarteum Orchester Salzburg; valamint gálaesteken Edita Gruberovával.

2004-ben mint első trombitaszólista, sikerrel debütált a Salzburgi Ünnepi Játékokon Michael Haydn trombitaversenyével. Rendszeresen koncertezik neves koncerttermekben, mint a bécsi Musikverein, az amszterdami Concertgebouw, a berlini Philharmonie, a párizsi Théâtre des Champs-Élysées, a luzerni KKL, vagy a budapesti Művészetek Palotája. Meghívást kapott Dél-Amerika, Japán és Kína több városába is. A hagyományos repertoár mellett kortárs zeneművek keresett előadója. Nevéhez fűződik Georg Pelecis „Revelation” című darabjának első előadása 2006-ban Gidon Kremerrel és a Kremerata Baltica Kamarazenekarral a baseli „Les muséiques” fesztiválon; vagy a dubrovnikai Nyári Zenei Fesztiválon Boris Papandopulo trombitaversenyének ősbemutatója, valamint a Mecklenburg-Vorpommern zenei fesztiválon Dubrovay László művének első előadása.

A Frankfurter Allgemeine Zeitung így ír Boldoczki Gábor legújabb lemezéről melynek címe „Bach”. „Folyékony arany - Ragyogóan salakmentes hang, amivel Boldoczki minden kadenciát, de még a legszentimentálisabb dallamokat is megmimesíti. Csodálatosan muzikális szólista, aki hallatlan hajlékonysággal és egyedülállóan folyékony legatóval rendelkezik, mely puha, mint a vaj.”

A Sony BMG kiadásában megjelent további felvételeken közreműködik a Liszt Ferenc Kamarazenekar, az I Musici di Roma és a Sinfonia Varsovia. „Gloria” címmel megjelent ötödik albumán Hedwig Bilgram és Fenyő László közreműködésével barokk szonáták hangzanak el trombitára és orgonára valamint trombitára, csembalóra és csellóra. A felvételtől így írt a Frankfurter Allgemeine Zeitung: „Boldoczki Gábor játéktechnikájának magával ragadó virtuozitása, lélegzetelállító tempói és széles dallamívei méltó partnerre találtak Fenyő László könnyed, elegáns vonókezelésével és Hedwig Bilgram érzékeny continuo játékával.”

Boldoczki „extrémén érzékeny és stílusos” Sosztakovics felvételét - Lise de la Salle zongoraszólójával,

Lawrence Foster vezényletével, és a lisszaboni Gulbenkian Orchestra közreműködésével - 2008. áprilisában a Gramophone magazin a hónap lemezének választotta.

2010-ben a Mecklenburg-Vorpommern német zenei fesztiválon „Preisträger in Residence”. Itt zajlott Fazil Say - a fesztivál megbízásából írt - trombitaversenyének ősbemutatója is. A nagy sikerű koncertet az NDR élőben közvetítette 18 országban. 2010. decemberében Boldoczki az amszterdami Concertgebouw-ban debütált a Holland Filharmonikus Zenekarral, majd a bécsi Musikvereinben lép fel, Fabio Luisi és a Wiener Symphoniker partnereként.

2010. februárjában DLA fokozatot szerzett, és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanára lett. Boldoczki Gáborról az ARTE televízió dokumentumfilmet sugározott, melynek keretét a Fischer Ádám vezette Osztrák-Magyar Haydn Zenekarral az Eszterházy kastélyban felvett közös koncertje adta.

Kiemelkedő zenei és művészeti tevékenységének elismerésül a magyar állam 2013. márciusában Liszt Ferenc díjjal tüntette ki.

Sokoldalú repertoárja érdeklődését tükrözi a barokk szerzők műveitől egészen Penderecki, Hindemith, Ligeti és Arvo Pärt művészetéig.

Boldoczki Gábor a német B & S gyár hangszerre játszik.

Zongora

Würtz Klára

Kvartett

Apollon Musagete Kvartett

Kamarazenekar

Erkel Ferenc Kamarazenekar

Idén egy fiatal tehetséget is támogat a Kaposfest

Talán sokaknak ismerős Néveri Bence neve, aki a Virtuózok című tehetségkutató műsorban kápráztatta el tavaly a nézőket. A nehéz körülmények közül érkező fiú minden alkalommal rendkívüli átéléssel, szívből és igazán pontosan szólaltatta meg furulyáját, tehetségére pedig a Kaposfest szervezői is felfigyeltek.

Amellett, hogy Néveri Bence rajong a barokk stílusért, olyan lélekkel szólaltatja meg hangszerét, hogy az mindenkit magával ragad. A fiatal fiú tavaly tűnt fel a Virtuózok című klasszikus zenei tehetségkutató műsorban, ahol nemcsak a szakmai zsűrit, hanem a közönséget is elkápráztatta precíz és ösztönös játékával. Bence nemrég Salzburgba kapott meghívást, hogy részt vegyen egy klasszikus zenei kurzuson, a nehéz körülmények közül érkező fiú ugyanakkor nem tudta volna fedezni az ezzel járó költségeket. Emiatt a Kaposfest szervezői úgy döntöttek, a segítségére sietnek, és ösztöndíjat ajánlanak fel neki. Így Bence részt tud majd venni a salzburgi kurzuson, azt pedig, hogy mi mindent sajátított el, jövőre a Kaposfest közönsége előtt is bemutatja. Bolyki György, a fesztivál igazgatója ezzel kapcsolatban kiemelte: mindig is fontosnak tartotta, hogy a fesztivál fiatal tehetségeket is felkaroljon, így nagy örömmel támogatják Bencét abban, hogy részt tudjon venni a klasszikus zenei kurzuson, és tovább tökéletesítse tudását. „Ezt követően Bence a Kaposfest közönsége előtt is bemutatkozik majd, ugyanis a fesztivál nemcsak a világhírű művészeknek, hanem a feltörekvő fiatal tehetségeknek is szeretne lehetőséget nyújtani arra, hogy elkápráztathassák az itteni közönséget” - tette hozzá Bolyki György.

LDolgozik itt Kaposvárott az Ady Endre utcában egy mérlegjavító. Hat éve, az első Kaposfest idején sétáltam arra egyik rádiós kollégámmal, aki megkérdezte, műszaki, vagy könyveléstechnikai témában dolgozik-e az említett vállalkozó? Mivel elérkezett az idei fesztivál utolsó napja, készítettem én is egy mérleget; le kell szögezzem, az alább olvasható számvetés - minden "szárazságra", a pusztá adatok közlésére való törekvésem ellenére - teljességgel szubjektív, és ha valakinek nem tetszik, annak ajánlom figyelmébe a fenti szolgáltatást, melynek címe: 7400 Kaposvár, Ady Endre utca 7.

A Kaposfest Times idei beköszönő számában vízváltásról írtam, hiszen velem együtt sokan feltették magukban a kérdést, vajon azzal, hogy Kokas Katalin helyett Baráti Kristóf és Várdai István lett a művészeti vezető, változik-e a fesztivál arculata és hangulata? (Persze költői a felvetés, hiszen olyan ez, mint egy karmesterváltás egy zenekar életében: a személycsere miatt minden más lesz, másképp süt a nap is, vannak, akik örülnek, vannak, akik szomorkodnak.) Természetesen más lett a fesztivál arcéle, ez kiderült a nyitókoncert két Haydn-versenyművének előadása után. De vegyük számba, milyen újdonságokat kaptunk, és miről kellett lemondanunk? Novum a kamarazene, a tágabb értelemben vett kamarazene jelenléte, áttetszőbben fogalmazva: máshonnan esett a fény erre a repertoárra. A más forrásból eredő fényt kritizálók azt hozzák fel, hogy a kamarazeneben egy szólamra egy játékos jut, míg a támogatók úgy érvelnek, a kamarazene lényeg-

ge az intim muzsikálás, mely bőven megvalósul egy-egy versenymű előadásának esetében is. És itt van a már változtathatatlan hitt jelleg, a műsorváltozás esete. Éppen csak azért, hogy ne feledjük, a Kaposfest epitheton ornans-a nyomokban idén is fellelhető volt, de hol van ez a korábbi évek bájos programkeveredésétől?! Úgyhogy a változás is változott: megszűnt. Egységesült a művészek fellépőöltözete. Már az utóbbi években sem volt farmeres koncert (sajnos), mezitláb fellépő művész (sajnos), de óvnám is a művészeket attól, hogy a jövőben a mostaninál elegánsabb öltözetben lépjenek fel.

A mérleg „nem változott” oszlopát két olyan tétellel kezdem, melyekről ritkán esik szó. Az első a helyszín. A Szivárvány Kultúrpalota ideális koncerttér. Mérete, kialakítása remeknek bizonyul kamarazenei hangversenyek tartására, ennél nagyobb teremben megszűnne az intimitás, a kamarazenélés lényegét jelentő házimuzsika-jelleg. Az itt dolgozók egytől egyig segítőkészek, nagy-nagy köszönet ezért. Továbbra is örömmel nézni azokat (második tétel a mérleg említett oszlopában), akik arra tették fel ezt a hetüket, hogy kiszolgáljanak: a szervezők továbbra is közönségérdekből dolgoznak, nem unják az egészet, kedvesek, úgyhogy nekik is szól majd a mai utolsó koncertet záró taps. Változatlan továbbra is a művészek lendülete, perfekcionizmusa, a hallgatóság kifinomult igényeinek kiszolgálására való törekvése.

És állandó a főszereplő is: a közönség, amelynek már tudjuk, mire van szüksége: máshol nem hallható magas szintű előadásokra, a kamarazene-irodalom híres és ritkán hallható műveiből álló delikát válogatású műsorra, ötletes kísérőprogramokra és közvetlenségre. Ez a Kaposfest kvintesszenciája. Szerintem.

Bósze Ádám

VII. Kaposfest

A következő évi fesztiválra már most megrendelheti bérletét. Írjon az info@kaposfest.hu címre levelet, amelyre válaszolunk és a legfontosabb részletekről tájékoztatjuk majd.

Várjuk szeretettel 2016. augusztus 13-19 között a VII. Kaposfesten!

